

Előfizetési ár:

(Postán ktlidve)

Egész évre 32'—

Fél évre 16'—

Negyed évre 8'—

Egy óra 3'—

□□

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár:

(Házhoz hozva)

Egész évre 32'—

Fél évre 16'—

Negyed évre 8'—

Egy óra 3'—

□□

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz. emelet

Alapította: BARTHA MIKLÓS

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. Telefon 9.

A választójog kiterjesztésének hatása nemzetiségi viszonyainkra való tekintettel.

Irta: Dr. Vertán Endre
országgyűlési képviselő.

I.

Az ország egész területén a mai választójogi törvény szerint 1,868.172 jogosult szerezhethet választói jogot.

E jogosultak között 1,124,627 magyarjku van, a magyarság tehát az összes választójogosultak között 60,2 százalékkal szerepel.

Szintén az egész ország területén a 3,019.027 irni-olvasni tudó, 24 éven felüli férfi között pedig 1,905.175 magyarjku van, így ezek között a magyarság arányszáma 63,1 százalékra emelkedik.

A mai törvény alapján a 24 éven felüli irni-olvasni tudókkal való összehasonlításban veszített tehát a magyarság 780.948 jogosultat, ezáltal arányszáma 2,9 százalékkal visszaesett.

Ezzel szemben az összes nemzetiségek vesztesége 369.903, azaz 415.045-tel kevesebb, mint a magyarjkuaké.

Az arányszámokban pedig a ma érvényben levő törvény alapján a magyarjkuak közül 40,9 százalékkal, ezzel szemben a nemzetiségek közül 32,2 százalékkal van kevesebb választójogosult, mint lenne akkor, ha minden 24 éven felüli irni-olvasni tudó férfi ily joggal ruháztatnék fel.

Amint ez összehasonlításból látszik, azok számát, akik a mai törvény alapján választói jogot szerezhethetnek, az összes 24 éven felüli irni-olvasni tudó férfiak számával hasonlítottam össze s ez összehasonlításnál nem vettem figyelembe a hősök jogán jogosultságot szerezhető 24 éven aluliakat és bármily életkorban jogosultságot szerezhető analfabétákat.

Nem vettem pedig azért, mert e hősöknek választói joggal való ruházása a magyarság arányszámát csak emelheti, mire nézve a magyarjkuaknak nemesak harcias készsége nyújt biztosítékot, hanem a világhá-

boruban való azon példátlan önfeláldozása is, mely neki az összes itt élő fajok között a legelső helyet biztosítja.

Nem vettem továbbá figyelembe a nemzeti érdekekből még a radikális jogkiterjesztés esetén is megvalósítandó azon korlátozásokat, melyek szintén a magyarság helyzetét teszik kedvezőbbé.

Ezek előrebocsátása után — tekintve, hogy amint erre már előbb is rámutattam — a választói jog bármily mérvű kiterjesztésének nemzeti hatását legkisebb területi össze-

függésben csakis törvényhatóságokként lehet megállapítani, az országot nemzetiségi zónákra osztottam fel.

E nemzeti zónák magukban foglalják a sulylyal bíró nemzetiségekkel vegyesen lakott vármegyéket és minden nemzetiségnek politikai súlyát külön-külön tüntetik fel.

E felosztás célja, hogy minden, az országban sulylyal bíró nemzetiiséggel szemben külön állapíthassam meg a magyarság nyereségét vagy veszteségét ezáltal a jogkiterjesztésnek a magyarságra nézve kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb eredményét.

A háború hírei.

Nagy német győzelem Osel-sziget elfoglalása. — Runo és Abro-szigetek elfoglalása. — Szentpétervár felé. — Olasz támadások. — Harcok a nyugati fronton.

A tegnapi nap újra a németeknek nagy győzelmet hozott. Ludendorff jelenti ugyanis: Osel-szigetén harcoló csapatok tegnap teljesen elfoglalták a sziget fő részét. Az Adel felé kinyúló Sworbe-félszigeten az ott elvágott orosz csapatok még szívós ellenállást fejtettek ki. A nehéz harci ütegeket hajóink tüzelése elhallgaltatta. A keleti part felé oly keményen szoritottuk az ellenséget, hogy csak egyes részei voltak képesek elmene-külni a Moon felé vezető töltésen. — Tengeri haderőink észak felől tüzelésükkel sikeresen működtek közre. Osel keleti részén az „Orissar 9.” hídőért folyt harcokban eddig több mint 2400 foglyot számláltunk meg. Ez a szám a szétugrasztottakból még gyarapodni fog. Harminc ágyu, huszonegy gép-

puska, néhány repülőgép és számos jármű jutott eddig partraszállott csapataink kezére, amelyek a Schmidt altengernagy parancsnoksága alatt álló hajóhadrészek kitűnő közreműködése mellett feladatuk leglényegesebb részét négy nap alatt megoldották. A Rigai-öbölben Runo és Abro-szigeteket elfoglaltuk.

Az olasz fronton a Monte-San Gabriellen ellenséges osztagoknak előre dolgozó munkáját kézigránátharcban megghiusítottuk.

A francia hadszíntéren a Suippetől nyugatra szász gránátosok, a Maastól nyugatra bajor rohamcsapatok nagyobb számú foglyot és több géppuskát szállítottak be a francia állásokból. Verdun északi vonalán a tüzelési tevékenység élénkebb volt, mint az utóbbi időben.

Utban a béke. Antant-konferencia.

Mint a berlini Nationalzeitung jelenti, az antant a jövő hónapban konferenciára gyűl össze Londonban. Orosz részről Terescsenko és Ceretelli, továbbá valószínűen, Trubeckoj herceg jelenik meg a tanácskozáson. A londoni konferencián kísérletet tesznek arra, hogy a központi hatalmak békeprogramját, amennyire akkor ismerni fogják, az orosz demokrácia békeprogramját, Wilson programját, továbbá Franciaország és Olaszország hadicéljait olyan egységes alapba gyúrják, amelyen komoly tárgyalások indulhatnak meg a békekötés előkészítésére. Ko-

moly vizsgálatnak vetik azután alá Londonban a központi hatalmak államférfianak legutóbbi nyilatkozatait, abból a szempontból, tartalmaznak e olyan megbízható kijelentéseket, amelyek a központi hatalmak őszinte és tartós békehajlandóságát bizonyítják? A konferencián határoznak véglegesen a pápa békejavaslatáról is. Kerenszki lapja hangsúlyozza, hogy Oroszország a konferencián minden eszközzel sikra száll a gyors és általános béke érdekében. Ez idő szerint az entente-államok kormányai között tárgyalások folynak az elzász-lotharingiai kérdésről.

Oesel jelentősége.

A németek újabb győzelméről a semleges sajtó egyhanguan konstatálja, hogy az Oroszországra nézve végzetes lehet, mert Oesel-sziget hatalmas orosz flottabázis volt és nemcsak kulcsa a rigai öböl főbőit való

tengeri uralomnak, de Revalnak, Kronstadt-nak, a nagy orosz flottakikötőknek és így Pétervárnak is. Azonkívül alkalmas területe a Rigától keletre húzódó orosz front veszélyeztetésének.

Az orosz sereg helyzete reménytelen.

A „Frankfurter Zeitung“ jelenti Stockholmból: Az orosz főhadiszálláson a napokban Kerenszki megbeszélést tartott az idegen katonai attasékkal. A megbeszélésnek a lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak. Megbízható forrásból hírlik, hogy az angol katonai attasé a londoni kormányhoz intézett külön jelentésében az orosz hadsereg helyzetét remény-

telennek mondotta. Az antant ügye — úgy mond — katonailag elveszett. Buchanan angol nagykövet Kerenszkiel közölte, hogy az orosz hadsereg csak arra szorítkozzék, hogy az ellenséget néhány hónapig a veleti fronton lekösse; erre helyezik a nyugati hatalmak a legnagyobb súlyt.

A képviselőház

a nyári szünet után tegnap tartotta első ülését, amelyen Szász Károly elnökölt. Az ülés iránt nem nyilvánult nagyobb érdeklődés, mert csak előterjesztések voltak napirenden. Igen szépen emlékezett meg az elnök Justh haláláról, kinek emlékét a Ház jegyzőkönyvében örökítette meg.

Több elnöki bejelentés után Wekerle Sándor dr. miniszterelnök betérjesztette a négyhónapos indemnitásról szóló felhatalmazási törvényjavaslatot; továbbá a horvát pénzügyi egyezményről, a közalkalmazottak újabb háborús segélyéről és a szeszadó módosításáról szóló javaslatokat. Kijelentette, hogy jelenleg rendes költségvetést nincs módjában előterjeszteni, hanem azt legkésőbb november elején meg fogja tenni és akkor a Házat tájékoztatni fogja a pénzügyi kibontakozás tekintetében teendő intézkedésekről. Kéri, hogy a bizottság péntekig tárgyalja le a javaslatokat.

Elnök enunciója, hogy a betérjesztett javaslatok áttételnek a bizottságokhoz.

Serényi miniszter terjesztett még be egy pár helyi érdekű vasútra vonatkozó javaslatot.

A legközelebbi ülés pénteken lesz.

Justh Gyula emlékezete.

Kegyeletes, szép ünnepély folyt le tegnap este a függetlenségi pártkörben, ahol igen számosan gyűltek össze a tagok, hogy áldozzanak Justh Gyula emlékének. Ott voltak dr. Papp József főispán és Haller polgármester is.

Justh Gyuláról Apáthy István dr., a kör elnöke emlékezett meg egy nagyszabású beszédben, mely mély hatást tett a jelenvoltakra. Dr. Apáthy gyönyörűen emlékezett meg különösen azon érdemeiről, amelyek Justh Gyulát igazán nagygyá, örökre feledhetetlenné tették a magyar nemzet előtt. Nagy hatással mutatott rá Apáthy beszédében, hogy Justh Gyula milyen törhetetlen ragaszkodott mindig elveihez, amelyekért élt-halt. Sohse tekintett felfelé, hanem mindig csak a nemzetén tartotta szemét és őrizte annak szabadságát, függetlenségét. Csak a hazájáért, a nemzetéért lüktetett szive minden dobbanása és ideálja volt a független, demokratikus Magyarország.

Pósta Béla indítványára a pártkör elhatározta, hogy Justh szobrára szintén gyűjtést indít.

Az értekezlet végén dr. Papp József főispán igen megható szavakban emlékezett meg Cs. Papp József tanárról, aki a függetlenségi pártnak mindig tántoríthatatlan híve volt. Indítványára a párt jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét az elhunyt felett.

Egységes kormánypárt.

Mióta Wekerle vette át Esterházytól a miniszterelnökséget, a lapok mindegyre pártalakulásokról hoznak hírt. A Tisza-lapok folyton azt harangozzák, hogy Wekerle mindazon egységes kormánypárt alakítására törekszik. Erre vonatkozólag most Apponyi a következőleg nyilatkozott:

Egységes kormánypárt alakításáról általában pártegyesítésről ez idő szerint, de a dolog természeténél fogva is, csak akkor lehet beszélni, ha annak tárgyi feltételei megvannak. Addig azonban, amíg ezek elő nem állottak, nem lehet mást tenni, mint ápolni és fentartani a szövetkezett pártok közötti egyetértést a közös célok tekintetében.

Titkos lesz a választás.

Egész biztos forrás jelenti, hogy titkos szavazás lesz valamennyi törvényhatósági joggal felruházott városban és minden önálló választókerületet alkotó rendezett tanácsú városban, sőt nagyközségekben is, továbbá az ipari gócpontokban és a bányavárosokban.

A béke legnagyobb akadályai.

Lloyd George egy küldöttség előtt így nyilatkozott:

— Nem képzelek el nyilatkozatot, amely nagyobb mértékben alkalmas a borzasztó háború meghosszabbítására, mint Kühnmann német államtitkárnak az a kijelentése, hogy Németország semmiféle körülmény között nem tesz engedményt az elzász-lotharingiai kérdésben. Nem lehet kétség aziránt, hogy a nyilatkozat mint jelent. Bármennyi ideig tart is a háború, Anglia szövetségese, Franciaország oldalán harcolni fog mindaddig, amíg annak elnyomott gyermekei felszabadulnak az idegen járom alól.

Az ELLENZÉK telefonszáma 3.

Felhívás előfizetésre!

Az év utolsó negyedére kérjük az előfizetési díjak megküldését. Árának maradnak a régiek:

Negyedévre . . . 8 K

Egy hóra . . . 3 K

Kérjük az előfizetési díjakat megelőző megküldeni a kiadóhivatalnak. Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

HIREK

— **Mesedélután.** Ő fensége József főherceg legmagasabb fővédnöksége alatt holnap tartandó mesedélután jegyeit még csak ma estig árusítja a főtéri Katz és Mendel cég, míg csütörtökön, az előadás napján reggel 9 órától a még megmaradt jegyek a színházi pénztárnál lesznek kaphatók. A mesedélután műsorának próbái napról-napra serényen és nagy gonddal folynak s a főpróbát több mint 120 részvevővel szerdán tartják meg. Az előadás kezdete délután 3 órakor.

— **Meghívó.** Az Erdélyi Pártfogó Egyesület 1917. évi október hó 19-én (pénteken) délután 5 órakor a királyi ítélőtábla II. emelet 112. szám alatt levő hivatalos helyiségében választmányi ülést tart, melyre tisztelettel meghívjuk. Tárty: A közgyűlés előkészítése. Kolozsvár, 1917. évi október hó 16-án. Dr. Farkas Lajos egyes. elnök. Dr. Költő Gábor egyes. titkár.

— **A nők szavazati joga.** Hír szerint az új választójogi törvényjavaslat szerint a nők közül aktív szavazati jogot kapnának azok a 24 éves életkori betöltött nők, akiknek diplomájuk van, vagy akik a polgári iskola négy osztályát elvégezték. Ilyenformán körülbelül 200 000 nő kap választójogot.

— **Büntetéspenzek.** A kolozsvári rendőrség kihágási ügyosztályánál a múlt évben 50.000 koronánál több büntetéspenz folyt be. A legtöbb árdragitási ügyből kifolyólag.

— **Több termelés.** Az „Ellenzék“ szombati figyelmeztetése visszhangot keltett. Kolozsvár törvényhatósági bizottság tagjai szóvá tették tegnapi értekezletükön azt, hogy amily hazafias cselekedet, hogy minden talpálatnyi alkalmas területet bevegyünk magvakkal, hazaárulás számban megy ennek ellenkezője. E tárgyban a törvényhatóságnál is előterjesztést tesznek. — Lapunk holnapi száma is foglalkozni fog a több termelés praktikus kérdéseivel.

— **Újabb adományok a kolozsvári hadsegélyző bizottság javára.** A kolozsvári hadsegélyző bizottság alapja javára folyó évi szeptember és október havában a következő újabb adományok folytak be: A kolozsvári gazdák hitelszövetkezetétől szeptemberre 6'95 K, októberre 6'35 K. A kolozsvári ásvány és gyógyszappan gyár r.-t. által a gyári tisztviselők fizetésének 1%-a fejében szeptemberre 175 K, októberre 187'64 K. A kolozsvári kir. ítélőtábla és főügyészség tagjai által szeptemberre befizetett 64'17 K és 57'48 K s októberre 58'31 K. A kolozsvári gazdasági akadémia tanári karától szeptemberre 16'62 K, októberre 16'62 K. A m. kir. erdőgazga-

tóság tisztviselőinek jutaléka szeptemberre 66 81 K s októberre 62 79 K. A református collegium Gyulai Pál önképzőkör aradi vértanuk emléktünnepére jövedelme fejében befizetett 102 K, összesen 820 K 74 f. Mely összeget az előző gyűjtéshez hozzáadva, az alap vagyona ma névértékben 138.162 K 77 fillért tesz ki.

— **Kiskirálynék Kolozsvár város iródaiban.** Szóvá tették a törvényhatóság tagjai értekezletükön azt a rendellenességet, mely szerint míg a főkapitányság női alkalmazottai szolgálatban fegyelmezettek, köteleesség-tudók, a polgársággal szemben a köteles tiszteletet megadó, szolgálatban pontosak és szorgalmasak, viseletükben egyenesen egyszerűek, addig Kolozsvár város többi hivatalaiba a helyzet nagyon rossz. Itt a női alkalmazottak a hivatalos órákat nem tartják be, előljáróikkal szemben tiszteletlenek, a felekkel neveletlenül durvák, alig dolgoznak valamit, lézengenek, pletykálnak, tejet s édességeket fogyasztanak, ezzel ölik el a munkaidőt, amiért a város polgárai adófil-léreiből őket drágán kitarítja. Előkelő törvényhatósági tagok figyelmeztetéseire „fütyülnek” s cifrázkodva, a város számlájára a bolondját űzik. A városatyák megegyeztek abban, hogy az ilyen Wirtschaft-nak végre meg kell szűnni s a város iródaiba protekcióval beplántált, de oda nem tartozó puccos, dologtalan elemeket el kell távolítani a legnagyobb befolyás ellenére is. A város alkalmazásában csak helyes viselkedésű, pontos, szorgalmas, öltözetében egyszerű, nemes, finom lelkű, tiszta erkölcsű, a polgárokkal szemben tiszteletadó, jó nevelésű női alkalmazottakat fognak megtartani csak. A régi katonai figyelőrendet burjánosítani nem engedik. A női alkalmazottak megtartása mellett egyszerűség és helyes magaviselet lehetnek csupán a támogatói s nem befolyásos pártfogók, kik előkelő idegen módjára kitarítanak a városai érdemtelenek egyéneknek.

— **Szomorú jelentés.** Özv. dr. Cs. Papp Józsefné szül. Faber Viktoria, mint neje, Cs. Papp Etelka férj. dr. Szentpétery Zsigmondné, dr. Cs. Papp Jenő, Vilmos és József mint gyermekei, Cs. Papp Károly mint atyja, Cs. Papp Antal, Cs. Papp Erzsébet férj. Borza Jánosné, Cs. Papp Sándor mint testvérei, dr. Szentpétery Zsigmond mint veje, Lilike unokája, Szabó Erzsike, mint Jenő fiának menyasszonya, a maguk, valamint a közeli és távoli rokonok nevében szívük mély fájdalommal tudatják, hogy igazi férj, páratlan édes apa, fiu, testvér és rokon dr. Cs. Papp József egyet. m. tanár, állami felső leányiskolai és leánygimnáziumi tanár, a helybeli református egyház tanácsosa, Emke alapító, a kolozsvári március 15-iki állandó bizottság, az Erdélyi Irodalmi Társaság s. b. rendes tagja folyó hó 15-én éjjel háromnegyed 12 órakor ádásos életének 59., boldog házasságának 31. évében csendesen örök álmra hunyta le szemét, Drága halottunk földi maradványait a református egyház szertartása szerint e hó 18-án (estülőriőkön) délután fél 4 órakor a köztemető halottas kápolnájából fogjuk családi sírunkba örök nyugalomra helyezni. Legyen emléke áldott nyugalma boldog.

— **Ruházzuk fel a szegény iskolás gyermekeket.** Nap nap után hűvösödik az idő s amilyen arányban közeledünk a tél felé, olyan arányban apadnak az iskola padjaiban a növendékek száma. Szegény kicsi iskolások a ruhahiány miatt kénytelenek távol maradni az iskolától. Hiszünk, hogy sokan akadnak olvasóink között, kik meg-szánva ezen ruhátlan gyermekeket, időnként talholatleg segítségüket nyújtanak azok felruházására. Szedjük össze a már nem használt ruhaneműket, legyen az bármi és bármilyen s juttassuk el a kolozsvári szegény iskolás gyermekeket felruházó „Rongyos Egyet” raktárhelyiségében, áll. milleniumi iskola (Pap utca 35.) A vezetőség megfelelően gondoskodik azoknak celszerű felhasználásáról. Pénzadományait Bartha Gergely

egyleti pénztárhoz (kereskedelmi bank) küldjük. A legkisebb adomány is egy szegény ártatlan gyermek örömkönyve lesz az igazi köszönés.

— **Elítélt árdrágitók.** A rendőri büntetőbíró Almasi Lászlóné Pata-u. 82 sz. alatti lakos, mert vásárlási igazolvány nélkül 212 kg. paszulyt vásárolt viszonteladásra és azt maximális áron felül adta el, e hármaskihágásért 20 napi elzárással és 15 napi elzárásra átváltoztatható 300 K. pénzbüntetéssel sújtotta. A maximális ár túllépéséért kisebb büntetésre ítélte: Fogarasi József, Brus-bureán Vaszi, özv. Ferber Adolfné, Juhász Pálné, Lukács Gáborné, Miron Jánosné, Miron Jánosné, Bárdi Andrásné, Frank Lajosné gyümölcsárusokat.

— **A hovvéd hadbírósa** ma vont a felelősségre Ardeleán György 64 éves, Dregán János 57 éves, Leska János 58 éves krizbai lakosokat, a btk. 327. §-ába ütköző az állam hadereje ellen elkövetett cselekedettükért, mert az oláh betöréskor az előnyomuló ellenséges katonákat a földvári erdőn átkalauzolták. Védelmüket dr. Bernáth Oszkár látta el. Ítélet lapunk zárakor még nincs.

— **Megszúrta a feleségét.** Fülöp Gyula Porond utca 3 szám alatt lakó kőművessegéd nem a harcúterem, hanem otthon tett bűnyeséget házias képességeiről. Nem telik el hosszú idő, hogy emiatt a rendőrséggel ne kerüljön vonatkozásba. Legutóbb, mikor házastársát és verekedő magatartása miatt felesége öt gyermekkel Kajántó-utca 9 szám alatt lakó Domján Józsefnéhez volt kénytelen menekülni, feleségét, mert a házat elhagyta, bicskával összeszurkálta s ezáltal két héten túl gyógyuló sérüléseket okozott. D. csö teite befejezéséig jónak látta még, hogy az előhívott rendőrrel is összetűzőn. Verekedő erőit a rendőrség fogja honorálni.

Hogyan lehet írni Amerikába? A genfi (Svájc) vöröskereszt-egylet hájlendő az Amerikában élő magyaroktól áldott leveleket közvetíteni. A genfi vöröskereszt-egylet figyelmezteti a levélírókat, hogy csak a legfontosabb személyi híreket írják meg nagyon röviden. Levelükhöz csatoljanak egy nemzetközi válasz szelvényt (coupon-répons), ezt megkaphatják a postán. A levelet kettős borítékban helyezték el. A belső boríték tartalmazza annak a nevet, akinek a levelet írták, a külső boríték pedig ezt a címet kell odairni: „Comité International de la Croix Rouge Agence International des Prisonniers de Guerre, Genève.”

— **Kenyérjegy a Vatikánban.** Berlinből jelentik azt a jellemző háborús hírt, hogy a pápa is bevezette az olasz kenyérjegy-rendszert. A Vatikánban is megjelenik tehát a népek kénytelen aszkézisének ez a bus papirdokumentuma, ez a szegények breviáriuma ott forog a biborosok kezében. A háború groteszk bosszút állt a békés férfiakon, akik kövel dobták meg, kenyérjegygyel hajította vissza őket.

— **Vihar Esztergomban.** Esztergomból írják: Borzalmas vihar, villámcsapástól kísért zápor és jégeső zudult Esztergom városára, melynek következtése volt, hogy a közlekedés az utcákon a vihar elültével is szünetelt, mert 70—80 centiméter magas vízszlop borította az utakat. A vizet még másnap sem tudták a bedugult kanáliscson keresztül elvezetni.

— **A cigány menyecske tojásai.** A háboruban felburjánzott csalások nem mindennapi esetéről adunk hírt. Özv. Temesváry Miklósné urhölgy 50 darab tojást vásárolt Serbán Jánosné 28 éves tojásárustól, ki mellest irigylendő szépségű cigány menyecske. Szép az arca, a szeme; a tojásai is szép formásak voltak, csak éppen nem jók. Azonban ezt Temesváryné urhölgy csak otthon vette észre, amikor is kiderült, hogy az ötven darab tojásból csak hét darab használható. A szép cigány menyecske a rendőrségtől ötven korona pénzbüntetést kapott.

LEGUJABB

Az „Ellenzék” távirat-telefon- és expressztudósításai.

A munkástanács és az orosz haderő.

Budapest, okt. 17.

Pétervárról jelentik, hogy a munkástanács felszólította a szárazföldi és tengeri haderőket, hogy fejtsenek ki erőteljes ellenállást az ellenség újabb csapásaival szemben. A munkástanács — mondja a felhívás — mindent elkövet, hogy a háború egy nappal se tartson tovább, mint ameddig szükséges.

Tüntetések Pétervárt.

Budapest, okt. 17.

Stockholmból jelentik, hogy Ösel szigetén szenvedett vereség miatt Péterváron tüntetések voltak. A kormányt és Angliát szidalmazták. A kormány csapatokat vezényelt ki és véres összeütközések voltak. A tüntetőket szétverték.

Hollandia behozza az általános védkötelezettséget.

Budapest, okt. 17.

Hágából jelentik: Hír szerint Hollandia be akarja hozni az általános védkötelezettséget. A kormány ebben az irányban legközelebb törvényjavaslatot nyújt be.

A béke érdekében.

Budapest, okt. 17.

A Havas-ügynökségnek jelenik Pétervárról: Az előzetes parlament nyilatkozatot tett közzé, melyben felszólítja a kormányt, hogy **minden lehető kövessen el a béke érdekében.** Szálljon szemben minden hódítási törekvések ellen.

Helferich helyének a betöltése.

Budapest, okt. 17.

Berlinből jelentik: Michaelis kancellár felajánlotta Heflerich helyébe a helyettes kancellári állást Pajer haladópartti képviselőnek, aki azonban az ajánlatot elutasította.

Ausztria ellenünk.

Budapest, okt. 17.

A bécsi Reichspost és a Zeit erősen támadják Magyarországot.

Követelik, hogy a kormány tegyen megtorló intézkedéseket Magyarország ellen. A petróleumnak és szénnek Magyarországra való szállítását tiltsa meg, vagy felemelt áron adják.

Lefoglalt 100.000 méter szövet.

Budapest, okt. 17.

A kormánynak tudomására jutott, hogy a déli vasuton százezer méter szövetet akartak Ausztriába csempészni. Lefoglalták. A szövetből a gyermekmenhelyen elhelyezett 80 ezer gyermeknek téli ruhát csináltatnak.

A cárt kiakarták szabadítani.

Budapest, okt. 17.

Nagyszabású összeesküvést fedeztek fel a Krimben, amely a cárt ki akarta fogságából szabadítani. A krimi ellenforradalmárok egyenes összeköttetésben állanak Nikolajevics Miklós nagyherceggel.

A „csehek“.

Budapest, okt. 17.

Bécsből jelentik: Kramarz cseh képviselő tegnap este Prágába érkezett. A pályaudvaron tízezrekre menő tömeg várta, majd megérkezésekor hangos ovációban részesítette. Amikor Kramarz hozzátartozóival kocsiba szállt, a tömeg kifogta a kocsiból a lovakat és hangos tüntetés, nemzeti dalok éneklése közben vitte egészen az Erzherzog Stephan-szállóig, ahol lakást vett. A szálló erkélyéről beszédet intézett a tüntető tömeghez.

Előre Pétervár felé!

Budapest, okt. 17.

Kopenhágából jelentik: Nagy a nyugtalanság Szentpétervárt a német flotta győzelmes előnyomulása folytán. Már elrendelték Helsinfors és Reval kiürítését. Helsinfors Finnország fővárosa, Reval nagy kikötőváros, ahol 1907 augusztus végén Anglia és Oroszország megkötötték azt az egyezményt, amelyből később az entente lett. A két nagy és fontos hely kiürítése Riga elfoglalásának következménye és minden kétségen kívül hatással lesz Pétervár politikai hangulatára. Riga elfoglalása, Oesel és Dagó-szigetek elfoglalása olyan német sikerek, amelyek az oroszok balti flottáját egészében megbénítják, a finn tengerpartot tarthatatlanná teszik, egyszersmind az oroszok livlandi frontját és Estlandot is fenyegetik. Az orosz hadsereg nyugati frontjának teljes a kudarca.

Lapunk előfizetési ára:

Nagybetűre	8 K
Egy hétre	3 K
Egész évre	32 K
Félfévre	16 K

Színház.

Téli Színház.

Szerdán: Elvált asszony. (Huszonötöd-ször, Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 30 sz. B.)
 Csütörtökön: D. u.: Mese délután. (Jóte-konyecélu előadás.
 Csütörtökön: Este: Alarcos bál. (Kezdeté 7 órakor. Bérlet 31 sz. C. A né-zőtérre vezető ajtókat az elő-adás megkezdésekor bezárják.)
 Pénteken: Boccacio. (Uj betanulással és uj szereposztással. Berky Lili vendégjátékával. Rendes hely-árrakkal. Bérletszűnet XIV. sz B. A bérlet páholyokat hétfő délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.)
 Szombaton: D. u.: Kék róka. (13-adszor. Berky Lili vendégjátékával. Mérsékelt helyárrakkal.)
 Szombaton: Este: Boccacio. (Uj betanu-lással, másodszer. Berky Lili vendégjátékával. Rendes hely-árrakkal. Bérlet 32 sz. D.)
 Vasárnap: D. u.: Sárga csikó. (Berky Lili vendégjátékával és Halmos Gyula föllépésével. Mérsékelt helyárrakkal.)
 Vasárnap: Este: Mánás Miska. (52-ed-szer. Berky Lili vendégjátéká-val. Rendes helyárrakkal. Bér-letszűnet XV. sz. C. A bérlet páholyokat kedd délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.)

Berky Lili vendégjátéka. Mintha pre-miéreje lenne pénteken a színháznak, oly nagy érdeklődést tanúsít a közönség a „Boc-cacio“ reprise iránt, melyen a cimszerepet Berky Lili fogja játszani. Szombaton este másodszer kerül színpadra a „Boccacio“. Ugyan-csak Berky Lili vendégjátékával s már erre az előadásra is alig lehet jegyet kapni. Szom-baton délután egyik legpompásabb prózai szerepében, a „Kék róka“ Ceciliében lép fel Berky Lili. A „Kék róka“ szombat délutáni előadását mérsékelt helyárrakkal tartják meg. Vasárnap délután népszínműben, a „Sárga csikó“-ban folytatja a vendégjátékát s va-sárnap este a páratlan sikerű „Mánás Miska“ 52-ik előadása keretében Marcsát fogja Berky Lili eljátszani.

Alarcos bál. Holnap, csütörtökön este lesz az idői évad 15-ik opera-előadása, mely alkalomból Verdi „Alarcos bál“-ja van mű-sorra tűzve a repriz szereposztásával.

A Fekete gyémántok befejező része. Holnap, csütörtökön mutatja be a Szinkör-mozgó a „Fekete gyémántok“ második és egyuttal befejező részét, melyet már is türel-metlenül és a legnagyobb érdeklődéssel vár a közönség.

Satanell az Egyetem-mozgóban. Fény-vesi Emillel a főszerepben pénteken és szombaton fog a „Satanell“ című 4 felvo-násos fantasztikum az Egyetem-mozgóban bemutatásra kerülni. A „Satanell“ újabb diadala a rohamléptekkel haladó magyar filmttechnikának s minden bizonnyal nálunk is megérdemelt sikerben lesz része.

Sehonnai kisasszony — utoljára. Hol-nap, csütörtökön lesz a legmulatságosabb amerikai vígjáték, a „Sehonnai kisasszony“ az Urániában látható.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Magyary Mihály

Szerkesztő: **Dr. Folez Radó Gyvéd**

Szinkör-mozgó.

Előadások	Előadások
hétköznapokon:	ünnepek és vásárnap
Előadás 6 órakor	Előő előadás 2
Második 7 1/4	Második „ 4 fél
Harmadik 8 1/2	Harmadik „ 5
Negyedik 9	Negyedik „ 7 1/2
	Ötödik „ 8
	Hatodik „ 10 fél

Műsor:

Csütörtökön, pénteken és szombaton

**Fekete gyé-
mántok II.**

Helyárak:

Páholyülés	1.50 [ker.
Földszinti trész	1 kor.
Alsó erkély	70 fillér.
Felső erkély	50 fillér.

Uránia Színház

Műsor:

Csütörtökön

Sehonnai kisasszony.

Egyetem-mozgó.

Előadások kezdete:

Hétköznapokon: 6, 7 1/4, 8 1/2, 9 1/4 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon: 2 1/2, 4, 5 1/2, 7, 7 1/2, 10 órakor.

Műsor:

Pénteken és szombaton

Satanell.